

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKEZTŐSÉG:
Feltétel 125. w.
KIADÓI ÉRTÉK:
egész évre ..... 4 ft
fél évre ..... 2 ft
3 hónapra ..... 1 ft

Egyes szám 4rs-10 kr.

KIADÓHIVATAL:
Feltétel 125. w.

HIRDELÉSEK DÍJA:
Három hónapban postán 5kr.
Kis Hírbeszélő egy szá 2 kr.

A hirdetés fél sorral előlatti
hirdetéseknél kétféle 20 kr.
hátréti ártékot.

HALASI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

A gazdasági egyesületről.

Egy tekintélyes gazda kezéből vetünk és közöljük a következő cikket, s melegen ajánljuk az abban foglalt eszméket az illetékes körök figyelmébe.

A „Halasi Ujság” utóbbi számaiban olvastam, hogy a cseceosmókorában elszenderült „gazdasági egyesület” ébredésni kezd s — ha isten segíti — még tán fel is tápázkodik. Legalább illyosmit sejtet az igazgató választmány határozata.

Bármennyire óhajtsam is egy életre való gazdasági egyesület létesülését, nem mondhatom, hogy a tetszhalott életre ébredését „szívből üdvözlöm.” Nem azért, mert a senyvedt cseceosmóból csak rendkívül gondos ápolással válhatnak — elvértve — erőteljes, edzett férfiak.

En egy oly egyesületet, mely komoly feladatává tenné a szakosított gazdasági tevékenység honosítását és fejlesztését szívesen átvárodítom, de azt, hogy az alapján rosszul indult, születése után csakhamar álomba merült egyesületet a régi alapon támasszuk fel, elhibázott dolognak tartom. Ugyan ki viseltethetné bizalommal egy oly egyesület működése iránt, melynek egyedüli érdeme az, hogy: született és meghalt.

Es ezt akarják új életre serkenteni?

Tán azért, hogy kipótólva a mulasztást rövid tongóds után ünnepélyesen temethessük el?

Nem tehetek róla, de én úgy vagyok meggyőződve, hogy úgy, a mint az igazgató választmány akarja kezdeni, nem lesz sikere a dolognak. En csak azt tudom, a mit a lapból olvastam. Ott az van, hogy új alíráásra fogják felosztítani a községet s aztán új alakuló közgyűlést fognak tartani. Punktum.

Ná már, a ki ismeri ennek az egyesületnek a múltját, mi alapon érezheti magát arra indíttatva, hogy annak újból 4 évre felkötözze magát? En azt hiszem, hogy velem együtt igen sokan nem találják meg ez alapot.

Tehát?

Tehát szerveztünk egészen új alapon új egyesületet, mely azelőtt volt — de ki is viszi — a gazdasági tudományos fejlesztését.

Miképp?

Ez vita tárgyát képezné. Azonban egy kis eszmecserére régezt még elmon-

dóm nézetemet s kijelentem, hogy jobbakként szivesen olvastam áldozatul egyenként vagy együtt véve, megelégedvén azon dicősséggel, hogy harozra serkentem a bajnokokat.

En egy gazdasági egyesület feladatának tartom:

1. A nálunk divó esetleg az itt még ismeretlen gazdasági ágak szakosított művelését elméleti és gyakorlati úton ismertetni, terjesztetni, fejlesztetni és abból folyólag

3. A szükséges eszközöket: szakmunkákat, folyó iratokat s az egyes gazdák által meg nem szerezhető kísérleti eszközöket megszerezni s a tagok rendelkezésére bocsátani.

3. A terményeknek piacot szerezni, illetőleg a vevők figyelmét felhívni rá.

4. Felolvasások, tárgyalások s értekezletek által a gazdákat vitatkozásra serkenteni

5. A gazdákat a kőraktárak intézményével a más a földművelés megismertetni

6. Gazdasági telepek, fővárosi vagy külföldi piacok tanulmányozására vállalkozó egyéneket kiküldeni, hogy tapasztalataikat itthon velünk közöljék.

E czél elérésére az egyesület 4 szakosztályt foglalhatna magában u. m.

1. A földművelési
2. A szállásügyi, gyümölcsészeti és kertészeti
3. Az állattenyésztési és hizlalási
4. A közvetítési szakosztályt.

Az első a gabona, dohány, takarmány és egyéb vetemények termelését, a föld önzészerű művelését, trágyázást, ugárlást, szénakészítést stb. ismertetné, próba szántásokat, vetéseket stb. tartana s ez által a gazdasági gépeket mintegy bemutatná.

A 2-ik bemutatná a önzészerű szőlő, gyümölcs és vetemény termelését, a fajok megválasztásával, a borkészítés és kezelés módjával, gyümölcs aszalással stb. ismertetné meg a községet.

Az egyesület mustméréjén, szesz-méréjén (igazit értéket) megmérné a tagok mustját, borát. Gyümölcs aszalót is tarthatna, melyet bizonyos díjért a tagok rendelkezésére bocsátatna.

Mind a mezei, mind a kerti termelőnek első feladata, hogy ismerje a talajt, melyen működni akar. Gondoskodni kellene tehát az egyesületnek, hogy a tagok a rendelkezésükre álló talajalkatrészeit megismerhetnék vagyis földjeiket az egyesület egy közegő által vegyelemezethetnék.

A 3-ik szakosztály az állatok önzészerű tenyésztését és hizlalását ismergetné.

A 4-ik szakosztály az összes termelés önzészerű értékesítésének eszközeit, módjait kutatná és furkásná s a termelő és vevő közt mintegy egyengetné az utat.

Mint hogy pedig az ilyen módon szervezett egyesület nem csak a tagoknak, de az egész város községének hasznára válnék, nem lenne méltánytalan az a kívánság, hogy a város mint ilyen, szintén hozzá járuljon annak felvirágoztatásához. Ha talán egyelőre túlságos merészség volna is azt remélni, hogy a képviselői közgyűlés bizonyos összegű évi segélyt szavazzon meg az alakítandó egyesület részére, más alakban érvényesíthető avval pártfogását, pl. úgy, hogy helyiséget adna számára. Ugyis van a városnak olyan épület, mely gazdasági célokra alakított át s most évről évre üres áll. Ezt átengedni ily községben egyesület részére, samit áldozatába sem kerülne a városnak.

Azonkívül, hogy az egylet ily művrű és ily természetű működést fejthessen ki, szükséges lenne az eddiginél kisebb szűlesebb alapon szervezni. Ugy értem ezt, hogy bele vonatnék abba nem csak a helybell gazdálkodó község, már t. i. ennek az a része, mely képes az ily nemű egyesület jelentőségét felfogni és méltányolni, hanem a szomszédos helyek értelmisége is. Megengedem, hogy ez eleinte tán nehezen menne, de ha látnák az emberek azon közértelemű ható előnyöket, melyeket az egylet tagjainak nyújt, bizonyára mind nagyobb számmal szívesen abba beiratkozná. A vasuti összeköttetés közelebb hozta hozzánk szomszédainkat s én nem kételkedem abban, hogy Vadkerten, Kis-Köröson, de sőt Majsán, Jankón stb. ne találkoznék elég értelmes gazdálkodó, s ki az általunk ökrépp alakítandó egylet előnyeit a maga részére értékesíteni ne kíváná. Sokszor hallani a panaszt, hogy vidékünkön nincs Népotóm szerint igenis leas vidék városunknak, ha a halasi intelligens közlé buzgalmat és törekvényt lát ki olyan ügyek körül, melyek nagyobb körököt is érdekeltetnek s az által mintegy szellemi fölébbséget gyakorol a szomszéd kisebb helységek becsnége fölött, mely ökrépp lassankint megszokja városunkat központjának tekinteni.

Illyen általánosabb érdekű ügy lenne mindenek előtt a „Halasvidéki gazdasági egyesület” megalakítása, melyet én ezennel formászerűen indítványba hozok.

Városi közügyek

— Az árvászek szervezése. — A ref. temető ügye. —

A városi képviselő testület I. II. és IV. szakosztálya e hó 25-ikén a városháza nagytermében tanácskozást tartott. A tanácskozásnak öt tárgya volt kitűzve, azonban csak kettő volt elvégezhető, i. az árvászek indítványa az árvászeknek szabályszertű átalakítása tárgyában, továbbá a ref. egyháztanács kérénye a vasutvonal által elfoglalt temető terület pótlása tárgyában kelt vasuti bizottsági határozat ellen.

Az árvászek indítványa a következőket tartalmazza. A polgármester közölte az árvászekkel a képviselőtestületnek a belügyminiszter által jóváhagyott árváügyi szabályrendeletét azon czélból, hogy az átalakulás miként leendő végbevételére adjon tervet s a költségvetési előirányzatot készítsse el. E felhívás folytán tehát az árvászek indítványozza hogy:

1. Válasszon a közgyűlés mindenek előtt két rendes ülnököt (harmadik a főjegyző) és legalább 4 kiküldöttet, a kik az árvászek tisztviselőivel együttesen alkotják az első foku gyámhatóságot. (Szab. rend. 6. §.)

Az árvágyek kellő és gyors elintézése megköveteli, hogy az árvászeknek rendes előadója legyen, minek folytán indítványozza e testület, hogy az árvászeki előadói minőséggel egyszer mindenkorra a városi főjegyző ruháztassék fel s ezért neki bizonyos összegű évenkénti díj fizetessék. — Ez indítványt az árvászek a következőkkel indokolja:

A városi főjegyző hivatalból tagja, illetoleg rendes ülnöke az árvászeknek s bár igaz hogy a szabályrendelet értelmében az ügyiratok feldolgozás végett az ülnökök között osztandók fel, mind a mellett tekintve, hogy az ügymenet egyöntetűsége és gyorsasága megköveteli, hogy az ülnökök közül egy rendszeres előadói jelleggel bíró, erre legcélszerűbbnek látszik a főjegyzőt kijelölni.

Mint hogy azonban ez által a különben is teendőinek halmazát tekintve esekély fizetést élvező főjegyző munkaköre és teendője tetemesen növekedik, részére a mellékelt előirányzatban javaslatba hozott összeg miúnt évi fizetés okvetlenül megszavazandó, annyival inkább, mert az árvászek előtt felmerülő tárgyalások a főjegyző által lesznek vezetendők, ennek teljesítésére s általában az előadói terhes és súlyos felelősséggel járó teendők vétele érdekében a főjegyző külön díjazás nélkül jog és igazság szerint nem szorítható; a tapasztalat pedig beigazolta, hogy a fizetés nem élvező ülnököktől elég áldozat az ülésben való megjelenés s az ez uton gyakorolt ellenőrzés, ezeket még rendes és naponként előforduló hivatalos teendőkkel terhelni alig lehet.

Az előadói tisztségre azért is leginkább öhajlandó a főjegyző kijelölése, mert ez hivatali állásán fogva folyton a város közházánál tartózkodik s a beérkezett ügydarabokat igatáskor azonnal átvetheti, miáltal az ügymenetnek mindig nagy jelentőségű gyorsasága segítetik elő. De különben is az előadó javára előirányzott összeg az árvászek ügyforgalmának tekintetbe vétele mellett magasnak éppen nem mondható, főleg akkor, ha figyelembe vételek, hogy az ügyek számos voltak dacára kevéssé mindenek feldolgoztak.

Ezeken felül az előirányzott összeg megszavazandó azért is, mert ellen esetben különálló előadó állítandó, a ki pedig joggal több fizetést igényelne, mint az a szomszéd rendezett tancsan városok példái igazolják, melyekben az előadók fizetése évenként 1500 frotot vesz igénybe.

3. A segédüzemélyzetet illetoleg a közgyűlés a könyvvezető és írnök melóbb leendő megválasztását rendelje el s illetoleg az előbire pályázatot hirdessen, az utóbbinak megválasztására pedig a városi tanácsot utasítsa, azoknak fizetési illeteményét a becsatolt költségvetési előirányzatban javaslatba hozott összegben megállapítván.

4. A nyomtatványok kellő számu példányokban leendő kiállítására, nem különben az árváügyi iratok rendszeres összesítésének végbevételére szükséges munkakör alkalmazására és a költségvetés keretén belül való díjazására az árvászeket, illetoleg ennek elnökét a városi polgármestert hatalmazza fel. (Szab. rend. 128. §.)

5. A becsatolt költségvetési előirányzatot akként hagyja jóvá, hogy annak három első tétele jövőre állandó kiadásnak minősítessék.

Az indítványban említett költségvetés a következő: Az árvászeki előadó rendszeres évi fizetése 500 frot, könyvvezető rendszeres évi fizetése 400 frot, írnök és kiadó rendszeres évi fizetése 300 frot. Átmeneti kiadások, melyek csak az első évet terhelik 300 frot; összesen 1500 frot.

Az árvászek e javaslatát főfótt hosszas vita folyt a gyűlésen. Tóth János ellene nyilatkozott az árvászek javaslatának takarékossági szempontból. A külön tisztviselő felállítás nagy költséggel jár; ha a főjegyző elvállalhatja az előadói tisztelet akkor a többi tervezett új állások teendőit is be lehet osztani a város egyes hivatalnokai közt, a kik azt kevesebb fizetésért elvállalnák. Hasonló értelemben nyilatkozik Furó Lajos, Biró Mihály indítványozza, hogy az árvászek szervezésére 1000 frot szavazassék meg s ez összeg osztassék fel aránylag annak tisztviselői közt. Dr. Babó Mihály főjegyző kifejti, hogy a jóváhagyott szabályrendelet értelmében a felszámítás szerinti szervezés nem lehetséges. Dr. Dobó elfogadja az árvászek javaslatát egész terjedelmében, mivel az árvágyek kezelésére szükség személyzet és eszközknél a takarékosságnak nincs helye. Furó Lajos főjegyző előterjesztése után szünet elfogadják az árvászek javaslatát. Tóth J. ragaszkodik előbbi nézétéhez, mert ha a főjegyző képes saját teendői mellett az árvászeki előadó teendőit is elvégezni, hasonlóan meglehetnének más tisztviselők is. Ha az árvászek teendői annyit munkát igényelnének, hogy külön előadóra volna szükség, akkor lehetne annak egyéb hivatalait is külön állítani fel. Vári Szabó I. polgármester előterjeszti, hogy az árvászek a tervezet készítésénél azon volt, hogy az átalakítás manál kevesebbe kerüljön. A tervezet szerint a költség 1200 frot, holott ha minden hivatalnak külön állítatnék fel, akkor az évi kiadás meghaladná az 1800 frotot. Dr. Dobó Tóth J. ellenében megjegyzi, hogy az előadói tisztelet nem egyforma természetű az egyéb árvászeki hivatalokkal. Az előadó az ügydarabokat haza viheti és saját hivatalos óráinak végezte után dolgozhatik azokon, de a könyvelőnek stb. egész napját igénybe veszik az árvászeki ügyek.

A szavazás előtt Gál Lajos megjegyzi, hogy az árvászeki könyvelői állást czélszerűnek tartaná összekötni a városi könyvelő hivatalával, melynek betöltése már úgyis régen érzett szükség. Ekkép a tisztviselők a két hivatal egybekötésével nagyobb fizetést lehetne biztosítani, mivel csupán az árvászek által erre megszavazott összegért szakított könyvelő úgy is alig fog pályázni.

Ezután szavazás tartatván, az árvászek javaslatát 26 szóval 3-ellen elfogadtattott, tehát így a szakosztályok pártolása mellett fog a közgyűlésnek beterjesztetni.

Következett ezután a reform. egyház kérvénye az egyház temető kertjéből a budapesti zsimonyi vasut által elfoglalt terület pótlása tárgyban. A vasut tulajdonosa a temető kert keleti ré-

szén mintegy 6 holdnyi területet a pályaudvar kiépítésére elfoglalt s ezzel a temető kertet megkisebbitette annyira, hogy a még e czélra használható terület pár évtized múlva elgátlan leendő a további temetőkezések befogadására.

Az egyház a városi vasuti bizottsággal több ízben megkísérelte a kiegyezést s tekintettel a temető hely esekély voltára ugyane czélra alkalmas terület természetben megszerzését vagy kiadását követelte. A vasuti bizottság egy ideig folytatta is vele az egyezkedést, később azonban egyezsértlen elutasította az egyház követelésével azon okon, hogy a temető kert telekkönyvileg senkire helyszinelve nem levén, ahhoz a ref. egyháznak tulajdonjoga nincs, de még ha elfogya a temető, a község különben is kötelezve van temető hely adására.

Az egyház most a vasuti bizottság e végzése ellen főlebbez a közgyűléshez s álláspontja mellett a következő indokokat hozza fel:

Halas város birtokos lakossága régtől fogva a református r. kátholikus, lutheránus és izraelita egyházközségeknek a népesség számaránya, illetve a birtok demptio arányában birtokukba s tulajdonukba több ízben kiadván a temető kert illetoleg, azt az illeto egyházak mint tulajdonukat ma is bírják. Semmit sem változtat eme tulajdonjogon azon körülmény, hogy a temető kertek telekkönyvileg helyszinelve nincsenek.

A temető betelítével a város községe (az 1876. XIV. t. cz. értelmében) csak köztemető adásra, nem pedig református temető adásra van kötelezve. Már most tekintve azt, hogy a ref. egyház temetője melóbb betelik, míg a r. kath. egyháznak nagyobb kiterjedést s a lutheranus felekezet temetőjének befoglalásával bővített temetőjében áres hely leendő s az említett törvényre való hivatkozással a város községe nem éri magát kötelezőnek sem a ref. felekezet részére, sem köztemető részére területet adni, (mert e törvény értelmében bármely hitfelekezet betelít, a mely állapot épen a kisebb felekezetek részéről ha törvényesség tekintetében nem is de megholtak iránti kegyelet s vallásosság tekintetében sok kifogás alá eshetik; — de eltekintve ettől s csak tisztán jogi szempontból véve az ügy állását, mintán a hitközségek a temető kertekét tulajdonjoggal az osztó igazság alapján nyerték, a mely intézkedések — úgy mond a főlebbezés a városi levéltárnak még el nem tűnt aktái közt fel is találhatók — az így nyert s örök időkre átadott területet most a város községe egyik felekezet illetolegének megrövidítésével minden kárpótlás nélkül, a hypothesisen alapuló indokok alapján rövid uton el nem foglalhatja.

A főlebbezés jelzi továbbá, hogy mivel az egyház képviselőinek az egyház jogait első sorban tulajdonkép a kisajátító államkincstár ellenében kell védelmezniük, e tárgyban a közmunka-miniszteriumhoz kérvényt ayújtottak be; mindazáltal tekintve, hogy Halas város községe a vasuti terület igény adása által utolsó sorban az államkincstár irányában is felelős; kéri az egyház képviselői, hogy a vasuti bizottság véleményének melóbbesével a temető kertből elvágott területekért ugyanevak temető kertnek megfelelően használható terület kiadása vagy megszerzése által a ref. egyház község természetbeli kártalanítását rendelje el.

A főlebbezés feolvasatván először Gál Lajos emelt szót. Örömet fejez ki azon, hogy az egyház irata, egyes szűnő kifjezések kivételével elég nyugalmas és tárgyilagos hangon van tartva. Ő elismeri, hogy a kérvényzőknek egy bizonyos pontig igazunk van. Mert annak idejében mindegyik egyháznak a redemptio arányában adat tki a temető, a melyet míg be nem telik használhat; most tehát e temető egy részének elfoglalása által

az egyházi pénztárnak jogtalan megkárosítása áll be; annál inkább, mert a többi egyházak háborítatlanul használják a részekre akkor kiadott temetői. I. dítványozza a város gondoskodjék utokról és módokról, a melyek szerint az egyház pénztára kárpótlást nyerjen.

Dr. Dobó: Elfogadja Gál Lajos indítványát. Nem mulaszthatja el azonban abból nézetének kifejezést adni, hogy a ref. egyház akkor is joga volna a kártérítéshez, ha a vasut a többi felekezetek temetőjét is elvette volna. Joga volna akkor a kárpótláshoz valamennyi felekezetnek.

Furó Lajos megbotránkozását fejezi ki a főlegbeszés azon kitétele fölött, mely „a még el nem tűnt oklevelekre” vonatkozik. A város tisztviselői iránt senki sincs jogosítva ilyen kifejezésekre. Ha az illetők azt hiszik, hogy a városi levéltárban sikkasztás történt, álljanak elő konkrét tényekkel és indítványozzák a tekintetben vizsgálatot. A kérvényt a benne foglalt gyanúsítás miatt tárgyalás nélkül visszautasítandónak tartja.

Dr. Babó főjegyző: Sajátságosnak tartja, hogy Gál Lajos az általa most említett indokot a vasuti bizottságban, melynek szintén tagja, fel nem hozta; meglehet, hogy ott akkor más végzés hozatott volna az egyház kérvényére. Ökölönben maga részéről most is azon nézetben van, hogy kártérítésre a tulajdonos tarthat igényt, nem a birtokos, ennek csak visszakereseti joga lehet. Fentartandónak véli a vasuti bizottság végzését; vagy esetleg, mivel az egyház ez ügyben a miniszteriumhoz is folyamodott, bevárandónak tartja a miniszteri határozatot, annyival inkább, nehogy a két hatóság ez ügyben ellenkező végzést hozzon.

A gyűlés ezután mind viharosabb jellegű lett. Olyan ügyek vonattak be a tárgyalásba melyek avval vagy épen semmi, vagy csak igen távol összefüggésben állnak. Babó M. főjegyző fölhozta, hogy midőn az ügy a vasuti bizottságban előkerült, ott jelen volt Péter Dános a ref. egyház főgondnoka; a helyett azonban, hogy a tárgyhoz hozzá szót volna „nem épen illő magaviselettel” a gyűlésből elmozdított.

Péter Dános előadja, hogy a vasuti bizottság azon ülésén ő már eltavozott, midőn ez ügy szóba jött. Egy hitták vissza az utól. A főjegyző előrelépésén az a véleményem, mely aztán végzésre vált, ő azt felelé neki, hogy „lehet ez a főjegyző urnak ma már véleménye, az enyém meg más” azal eltavozott. Nem láthatja át, mielő inparlamentáris kifejezés foglaltatik e szavakban, vagy mielő „kérem alázatossággal” és hajlongásokkal kellett volna azokat fűszerezni, hogy vele a főjegyző tetszését kinyerje.

Gál Lajos a főjegyzőnek ránevezte tett megjegyzésére kiemeli, hogy kezdetben az egyház sem ebből az indokból kérte a kárpótlást, mely a főlegbeszésben foglaltatik. Neki ez akkor nem jutott eszébe, most azonban hivatkozás történt arra, hogy az egyházak a redemptio arányában kapták a temetőt, nem háhozhat e részben az egyháznak igazságát a mi a főlegbeszésben levő sértő kifejezéseket illeti, mindaddig, a míg a sikkasztás be nincs bizonyítva, ő kénytelen az ott mondottakat dítvány rágalomnak tekinteni. Indítványozza, hogy a főlegbeszés tetszések át a tanácshoz a rágalom megszüntetésére szükséges törvényes lépések megtételé végezt.

Vári Szabó István polgármester: Az egyház részéről az előjárás nem tapasztal mást, mint folytonos gyanúsítást. Egy nagy pör van folyamatban a birtokosság és az egyház közt; e pört törvényszerint neki mint a birtokosság elnökének kell folytatni. Az egyház ügyvédje a pör folyamán is folytonos gyanúsításokkal áll elő. Egyebek közt állítja, hogy bizonyos jegyzőkönyvek, melyekben a pótlapírnyelről van szó, elvesztek. S mind e gyanúsításokat az egyház a periratokban kinyomatja és terjesztő a közönség közt. A mostani gyanúsításra nézve kijelenti, hogy a levéltárból semmi el nem tűnt s e gyanúsítást hivatalból visszautasítja. Kijelenti továbbá, mikép

sem kell gondólni, hogy ha a pákai pör lefolyik, az előjárás zárt fogja rakni az abban rája szőtt gyanúsításokat. Fentartja a jogot, hogy a polgármester és a tanács az illetőket annak idején felelősségre vonja.

Péter Dános: Ha a polgármester urnak ugy tetszik, elmondhatjuk itt az egész pákai pört. Ki volt az a ki az egyházat hamisítással vádolta? A felperes. Ki volt az, a ki a periratok kinyomatását és szét osztását megkezdte? A felperesek. Az egyház csak jogával él, midőn ugyanazon fegyvereket használja, a melyeket ellenfelei.

Szóltak még a tárgyhöz Dobó, a ki nem tartá bevárandónak a miniszteri határozatot, mert az igazságot minden körülmények közt érvényesíteni kell; — és Furó, a ki konstatáltatni kívánta, vajjon a temető átadásakor megadott-e a ref. egyháznak az a jog, hogy a temető ne nem lett részben időközben a maga részére értékesíthető.

Vége azonban a vita befejeztétlen, az lett a végzés, hogy a határozat felfüggesztetik addig, míg a közlek. miniszternek ez ügyben hozandó végzése le nem érkezik.

A HÉT TÖRTÉNETE.

A képviselőházban fontos viták folytak a napokban. A tapolezai kerület választói több kath. egyházi férfi tagja folytán kérvényt intéztek a képviselőházhoz a zsidók emancipációjáról szóló törvény eltörlése és a polgári házasság tárgyában készített törvényjavaslat mellőzésé ügyében. Azonkívül volt még az országgyűlés előtt 30 kérvény az úgynevezett „katholikus sérelmek” felől, melyekben a vallási alapok visszabocsátásáról, az egyetem felekezeti elutasításáról, a vegyes házasságok szabályozásáról a közönségi iskolák eltörlésére stb volt szó.

E kérvények mellett csupán két kath. pap Jánossy János és Göndöcs Benedek apát szólaltak föl. A miniszterelnök nagyhatású beszédben kifejté a kormánynak e kérdésekben elfoglalt álláspontját s kijelenté, hogy nem egyezik bele az emancipációról szóló törvény eltörlésébe, sem a reversalis visszaállításába s azonkívül kifeltáshá helyezte, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslat még az ülészaknban elő fog terjesztetni.

Emell kell említenünk, hogy az emancipatio kérdése alkalmából a függetlenségi párt keheleltben erős beváltvány támadt, mely valószínűleg maradandó nyomot fog hátrahagyni. E pártban ugyanis néhányan élénk részt vesznek az utóbbi időkben nagy hullámokat vert zsidó-ellenes mozgalomban, mely eljárásukat azonban a párt nagy többsége kárhoztatja. A függetlenségi pártkör múlt pénteken tartott ülésében szóba kerülvén e körülmény, a körben többen azt indítványozták, hogy a ki zsidó ellenes álláspontot foglal al, az ne lehessen tagja a pártnak. Az érdekllett zsidóellenes képviselők (Verhóvay, Szalay Imre. Onody G. Simonyi Iván, Széll Gy. és Odessalchy herczeg) erre levelet intéztek a kör elnökéhez kijelentvén, hogy ők ragaszkodnak a zsidókérdésben elfoglalt álláspontjukhoz s nem tartják megengedhetőnek, hogy e miatt a párt keheleltből kizárassanak, mivel a zsidókérdés a pártnak nem sürülatos kérdése s azt csak akkor tekinthetik annak, ha egy országos függetlenségi párti gyűlés hivatnék egybe s az mondaná ki ezt. Ők tehát kívánják egy ily országos gyűlés egybehívását. A kör a levelelre azt a határozatot hozta, hogy az országos pártgyűlés egybehívását nem tartja szükségesnek, hanem elrját, hogy az illető képviselők alávetik magokat a párt határozatának.

Ily előzmények után vett részt a függetlenségi párt a katolikus kérvények tárgyalásában és a tapolezai kérvény alkalmával fölmerült zsidóvitában. Az előbbire vonatkozólag a képviselőházban hetfőn volt a szavazás s a ház minden pártja egyhangulag visszautasította az úgynevezett sérelmeket. A tapolezai kérvény, mely mellett Istóczy tartott beszédet, hosszú zsidó vitát szült, mely e heten még nem ért véget, a folytatása szombatra halasz-

tatott. Időközben a ház az orosz törvényt tárgyalta.

Franciaországban Benaparte Jermos kiáltványa s az abból kifejlődött ügyek még mindig izgalomban tartják a kedélyeket. Altalános a megjegyzés, hogy nem csak a bonapártisták de a királypártiak is terveztek valamit. Az első ijedség hatása s „alatt” valóságos rémhíreket közöltek e felől a párisi lapok. Így azt írták, hogy a királypártiaknak 15 millió frank tőkepenzök van London Bankokban elhelyezve, a czélból, hogy ezzel a hadsereg tisztjeit megvesztessék. Vidéken állítólag nagy mérvű összeesküvéseknek jöttek nyomára s néhány nemes kastélyában nagy mennyiségű fegyvereket fedeztek föl. Venedéban mely tartomány lakossága mindig királypárti volt, a fegyveres fölkelés már elő van készítve stb. Mind e hírek azóta tulzatosknak bizonyultak, annyi azonban tény, hogy a királypárt készülődött valamire de a készülődésnek még igen korán nyomára jöttek a hatóságok s e tekintetben a bonapártista herczeg kiáltványa még használt, mert a közfigyelmet ráirányította az újsálmekre.

H I R E K.

Gyurgyovics József városi nyilvántartó e hó 21-én reggelre meghalt. E halálát alkalmos részvétet keltett városunkban, mivel a botogottat mindenki úgy ismerde mint buzgó, pontos és lelkiismeretes hivatalnokot. Gyurgyovics 28 éves volt, bejegysége: fűdöbáj, már régóta tart s az utóbbi időben rohamos lefolyást vett. Ő azonban hivatalos teendőit mindaddig teljesítette, a míg fenjárnai képes volt s csak mintegy 3 héttel ezelőtt kért szabadságot, a mikor már agyba kellett feködnie. Halálát péden 22-én tették le az örök nyugalomra: koporsójára tisztársai, a kik a temetésen nagy számmal voltak jelen, diszes koszorút helyeztek. Gyurgyovics egyetlen gyermeke volt szülőinek, kiket halála most mély gyászba borított. Béke legyen porain!

A helybelli nőegylet e hó 21-én délután tartotta meg rendes évi közgyűlését. A pénztárnok beérjesztett jelentése szerint az egylet tiszta vagyoná 4166 frt 42 kr. A múlt évi bevétel volt 579 frt 53 kr, kiadás 516 frt 37 kr, a melyből 400 frt az óvónó, 100 frt a dajka fizetésére, a többi a fölmerült apróbb kiadásokra fordított. A város 1882. óta 200 frtot évi köllő mennyiségű zsi fát ad az egylet segélyezésére. A pénztár jelentés tudomásul vétetett s a pénztárnoknak a fölmentvény megadott. Ugyane gyűlésen az egylet tisztikara a következőleg alakított meg elnök Török Eleké, alelnök Mészöly Istvánné, pénztárnok Bulesi Károlyné asszonyok, jegyző Papp Mihály tanár. Bizottsági tagoknak a következők urhölgyeket választották meg: Bibó Dénesné, Bibó Györgyné, Csörtő Lajosné, Furó Lajosné, Hodossy Pálné, Hoffer Mari, Karacs Teréz, özv. Kolozsváry Istvánné, ifj. Kolozsváry Istvánné, Nagy Ferenczné, ifj. Rudolfné, Papp Mihályné, Rác Lajosné, Spühler Lajosné, Szabó Mányhértné, Tótk Jánosné, Turoczy Istvánné, Zsemlőzsefné.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halmán január 27. — Buza — 7-50 frt, rozs — 5 frt — kukorica — 4 frt, zab — 2 frt 80 kr., káposzta — 1 frt — kr. mind 100 literenként. Kukorica mm. 5-50 frt morzsolt 100 liter 4 frt.

Heti jelentés a budapesti gabonafőnökről.

Budapest január hó 28-án.

Buza	ó búsági	78—81 k/g	0 65 10 15
	ó tiszavidéki	78—81 k/g	0 90 10 40
	ó pestvidéki	78—81 k/g	0 85 10 35
	ó fehérmegyvi	78—81 k/g	0 85 10 35
	ó búsakui	78—81 k/g	0 85 10 30
	ó északmagyarországi	78—81 k/g	0 85 10 35
Rozs	ó	70—72 k/g	7— 7 30
Arpa	ó takarmány	60—62 k/g	6 80 7—
	ó égetni való	62—64 k/g	7 20 7 80
	ó söröződi	64—66 k/g	7 90 9 20
Zab	ó	37—40 k/g	6 20 6 60
Tengeri új búsa	ó	75 k/g	6— 6 10
	ó új másnémet	78 k/g	5 80 6—
Köles	ó	—	— k/g 6— 6 50
Répeze	ó káposzta	—	— k/g

Határidő-újság.

Irányszat	Határidő	pénz	ár
Buza	lanyha	9-40	9-43
	szavasra		
	őzre		
	jul. aug.-ra 1883.		
Tengeri	máj. jún.-ra 1883.	6-05	6-08
Zab	tavasza	6-40	6-45
	őzre		
Repeze káp.	aug. szept-re	13-1/4	13-1/2
"	báns.		
	jul. aug.-ra		

Kéhányal díszmóvásár jan. 28. — Magyarországi vén, nehéz sertés kilogrammja 59 — 60kr., fiatal nehéz 62% — 63 kr., könnyű 59 — 60 kr. Szedett nehéz 59 kr., könnyű 56 — 57 kr. Oláhországi 60 — 62 kr., szerbiai — kr. Életseuly: páronként 45 kilogramm s azonfelül 4%-os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	dél előtt	11 óra 59 percz.
Vegyesvonat	éjjel	12 óra 20 percz.

Szabadkára:

Személyvonat	délután	2 óra 57 percz.
Vegyesvonat	éjjel	3 óra 18 percz.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	délután	2 óra 50 percz.
Vegyesvonat	éjjel	3 óra —

Szabadkáról:

Személyvonat	dél előtt	11 óra 43 percz.
Vegyesvonat	éjjel	12 óra —

Korda Imre,
felelős szerkesztő és kiadó-főhajdonos.

NYILT-TÉR. *)

Az e hó 7-én megtartott műkedvelői előadás, egyike volt legjobban sikerült estélyeinknek. Az estély sikeréért a díszes köszönésig szives megjelenésével

Bulcsu Etelka, Nagy Mariska, Szas Matild é nagyapáik kedves emlékü fellépéseikkel!

Tekintetes Péter Dános ur az előadásnak valóban szakszerű rendezésével a rendező ifjuság oly fokú háláját érdemelték ki, melyet csak a szive legszentebb mélyéből jövő forró köszönetével viszonozhat

s a ifjuság.

*) Az e rovat alatt közölttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

H I R D E T É S E K.

Meghívás

halasi II. önszegélyző szövetkezetnek

1883-ik évi február hó 18-ik napján d. e. 10 órakor a városház nagytermében tartandó

rendes közgyűlésére.

* Napirend:

1. Elnöki jelentés.
  2. Felügyelő bizottság jelentése.
  3. Zárszámadás és nyeresémfelosztási javaslat beterjesztése, s a fölmentvény megadása.
  4. Felügyelő bizottság választása.
  5. Igazgatósági indítvány, népbankká alakulás tárgyában.
- Kelt Halason, 1883-ik évi január hó 23-án

az igazgatóság nevében

ifj. Papp Mihály
elnök.

ÉLESZTÓT

naponként friss készítményben küld megrendelésre minden vasúti és postaállomásra és pedig első rendű és a legnagyobb kelesztő hatással bíró

sütő-Élesztőt

kiloját 66 kr-ért (franco-csomagolás) a szegedi első szesz-sajtó élesztő-gyár

Szegeden.

I-és minőségű szesz-sajtó-élesztőért kezesség vállalattal. 10-1

2145 tkv. sz.
1883.

Árverési hirdetés.

A kunhalasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Rosenfeld Mór halasi lakos végrehajthatónak, Harányi István és neje Fekete Juliánna halasi lakosok végrehajtást szenvedettek ellen 86 frt 75 kr. tőke a járulékaik erejéig indított végrehajtási ügyében a k. k. halasi 899. számú telekkönyvben A + 1112 hr. sz. a. alperesek nevében álló 600 frtra becsült fekvőségek, építetlen ház és 278 □ öl telekre a bírói végrehajtási árverés elrendeltetik s erre határnapul az 1883. év február hó 28. napjának d. e. 9 órája ezen bíróság, helyiségében kitzüzetik, a következő feltételek alatt:

1. A kikiáltási ár a fent kitett becsár, melyen alól is a birtok el fog adatni együttesen.
2. Árverezni akaró tartozik az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papirokban, kiküldött kezébe letenni, a kifizetetlen vételártól 6% kamat fizetendő.

Az árverés egyéb feltételei ezen telekkönyvi hatóságnál, ugy Halas város t. előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Halason 1882. évi deczemb. hó 1-én.

Török Elek
kir. albiró.

Thorma Kálmán
épület- és gép-lakatos
HALASON.

Elvállalja gőzcséplőgépek valamint mindenemű gazdasági-gépek és varrógépek javítását.

Készít továbbá takaréktűzhelyeket, sir-rácsokat ontott vagy kovácsolt vasból; ugyszintén Northon- és többféle-szerkezetű szivattyus kutakat a legújanyosabb ázakon.

Eladó ház.

A régi Nagy-Pál féle ház, mely a VI. szedben 1863. házszám alatt fekszik, kedvező feltételek mellett

örök áron eladó.

A venni kívánók értekezhetnek a tulajdonossal Nagy Pál Sándorral, ennek ugyan é házban levő lakásán.

Postai hivatalos órák.

A vasut megnyitva következtében a postai hivatalos órák következőleg osztattak be:

- Dél előtt 8 órától 10 $\frac{1}{4}$ -ig.
- " 11 $\frac{1}{4}$ -től 12-ig.
- Délután 2 órától 3-ig.
- " 4 órától 6-ig.

Miről a közönséget mihez tartás végett értesitem.

Szekér Sándor
postamester.